

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ

АРХЕОЛОГІЯ
І ДАВНЯ ІСТОРІЯ
УКРАЇНИ
Випуск 5

2011
КИЇВ

АРХЕОЛОГІЯ:
від джерел
до реконструкцій

УДК 902/904(477)
ББК Т4(45)2/4я43
А 874

Серія присвячена публікаціям досліджень з археології та давньої історії України. Висвітлюються питання соціально-економічного розвитку та культурних зв'язків населення України у кам'яному та мідно-бронзовому віках, сторінки з історії киммерійців та скифів, матеріальна та духовна культура античних греків у Північному Причорномор'ї, етногенез та рання історія слов'ян, розвиток давньоруських міст і сіл. Видаються нові археологічні матеріали, розвідки з історії археології та архівні джерела. Для археологів, істориків, краєзнавців, учителів історії, студентів історичних факультетів, усіх хто цікавиться давньою історією України.

Серия посвящена публикациям исследований по археологии и древней истории Украины. Освещаются вопросы социально-экономического развития и культурных связей населения Украины в каменном и медно-бронзовом веках, страницы по истории киммерийцев и скифов, материальная и духовная культура античных греков в Северном Причерноморье, этногенез и ранняя история славян, развитие древнерусских городов и сел. Издаются новые археологические материалы, разведки по истории археологии и архивные источники.

Для археологов, историков, краеведов, учителей истории, студентов исторических факультетов, всех кто интересуется древней историей Украины.

A series is devoted to publications of investigations on archaeology and ancient history of Ukraine. Questions of social and economic development and cultural relations of the population of Ukraine in the Stone and Copper-Bronze Age, pages of Cimmerian and Scythian history, material and spiritual culture of antique Greeks in Northern Black Sea Coast, ethnogenesis and early history of Slavs, development of the Ancient Russian cities and villages are under observing. New archeological records, survey on history of archaeology and archival sources are being published.

This series is intended for archeologists, historians, regional specialists, teachers of history, students of historical departments and for all who is interested in ancient history of Ukraine.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ СЕРІЇ:

Толочко П. П. (голова), академік НАН України

Івакін Г. Ю. (заступник голови), член-кореспондент НАН України

Корвін-Піотровський О. Г. (відповідальний секретар), кандидат історичних наук

Залізник Л. Л., доктор історичних наук

Козак Д. Н., доктор історичних наук

Крижицький С. Д., член-кореспондент НАН України

Моця О. П., член-кореспондент НАН України

Отроценко В. В., доктор історичних наук

Скорий С. А., доктор історичних наук

Збірник наукових праць представлено дослідженнями науковців різних країн, присвяченими висвітленню актуальних проблем археології та історії від найдавніших часів до епохи середньовіччя. Основою, що об'єднала під однією обкладинкою матеріали різних епох, стало прагнення дослідників максимально використати потенціал археологічних джерел для відтворення життя та побуту давнього населення Східної Європи.

Сборник научных работ представлен исследованиями ученых разных стран, посвященными освещению актуальных проблем археологии и истории с древнейших времен до эпохи средневековья. Основой, объединившей под одной обложкой материалы разных эпох, стало стремление исследователей максимально использовать потенциал археологических источников для воссоздания жизни и быта древнего населения Восточной Европы.

The digest of scientific works presents of researches of scientifics from different countries that are sanctified to illumination of aktual problems of archaeology and history from the most ancient times to the middle ages epoch. Basis that united materials of different epochs under one cover is aspiration of researchers to use a maximum of potential of archaeological sources for the recreation of life and way of life of ancient population of Eastern Europe.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ ВИПУСКУ:

Отроценко В. В. (відповідальний редактор), доктор історичних наук

Башкатов Ю. Ю. (відповідальний секретар) співробітник відділу археології раннях слов'ян

Відейко М. Ю., кандидат історичних наук

Гонкало О. В., кандидат історичних наук

Козак Д. Н., доктор історичних наук

Магомедов Б. В., доктор історичних наук

Петраускас О. В., кандидат історичних наук

Стахів М. П., завідувачий музеєм ВАТ «Потавський ГЗК»

Стахів Т. А., директор Комсомольського міського історико-краєзнавчого музею

Супруненко О. Б., кандидат історичних наук

Терпиловський Р. В., доктор історичних наук

ISBN 978-966-02-5429-9 (серія)
ISBN 978-966-02-6146-4 (Вип. 5)

© Інститут археології НАН України, 2011

ЗМІСТ

<i>ПЕРЕДМОВА</i>	5
<i>ВСТУП</i>	6
<i>БАШКАТОВ Ю. Ю., ТЕРПИЛОВСЬКИЙ Р. В.</i> До історії скансенів у Європі	7
<i>ПЕРЕВЕРЗЄВ С. В., СОРОКУН А. А.</i> Неолітичні наземні конструкції поселень Романків 1 та Романків 3 (за матеріалами досліджень 2009 року)	17
<i>ЗАГОРОДНЯЯ О. Н.</i> Функциональный анализ орудий труда поселения Червоное Озеро-1 Картамышского археологического микрорайона	24
<i>ОВЧИННИКОВ Е. В.</i> Проблеми реконструкцій трипільських наземних будівель (за результатами розкопок поселення Чаплинка)	31
<i>БУРДО Н. Б.</i> Реконструкция жилищ и поселений трипольской культуры: от рисунков В. Хвойки до 3D-моделирования	38
<i>ВИДЕЙКО М. Ю.</i> Реконструкція основних елементів комплексу військового озброєння носіїв трипільської культури	53
<i>ЛЫСЕНКО С. Д.</i> Реконструкция погребального обряда восточного ареала тшинецкого культурного круга (по материалам исследований последних лет)	66
<i>ИВАНОВА С. В.</i> Оружие вкладах эпохи бронзы	72
<i>ПРОБЕЙГОЛОВА А. С.</i> Реконструкция каменного домостроения поселения поздней бронзы на р. Лугань	81
<i>ГЕЙКО А. В.</i> Ремонт глиняного посуду (за матеріалами неоліту — раннього заліза)	85
<i>ФИДЕЛЬСКИЙ С. А.</i> Жилища чернолесской культуры Днестро-Днепровского лесостепного междуречья (типология и сравнительный анализ)	88
<i>ГЕЙКО А. В.</i> Технологія виготовлення глиняного посуду у VII — на початку III ст. до н. е. в Дніпровському лісостеповому Лівобережжі	97

<i>ФАЙЗУЛЛИНА Д. Ф.</i>	
Реконструкция головных уборов населения Волго-Камья раннего железного века.	102
<i>КОТЕНКО В. В.</i>	
Баштові комплекси поселення Маслини у Північно-Західній Тавриці	111
<i>СИННИКА В. С.</i>	
К вопросу о семантике конских погребений на скифском могильнике III—II вв. до н. э. у с. Глиное на Левобережье Нижнего Днестра.	119
<i>МАГОМЕДОВ Б. В.</i>	
Наземные дерево-глиняные постройки черняховской культуры	125
<i>ВАРАЧЕВА К. Г., ФИЛАТОВ Д. А.</i>	
Слабообожженная керамика на могильнике черняховской культуры Войтенки 1: методы консервации и реставрации.	131
<i>ГОПКАЛО О. В.</i>	
К реконструкции черняховского убора и костюма	135
<i>КРАКАЛО І. В.</i>	
Про поховальні пам'ятки черняхівської культури в придніпровській зоні Кременчуцького та Глобинського районів Полтавщини	144
<i>МИЛАШЕВСЬКИЙ О. С.</i>	
Ліпна кераміка північно-західної традиції черняхівських пам'яток межиріччя Дніпра та Псла	152
<i>АКИМОВ Д. В.</i>	
Наземная постройка городища Крутогорье на Верхнем Дону: проблемы реконструкции и интерпретации	159
<i>СУПРУНЕНКО О. Б., ЛЯМКІН В. В., СИДОРЕНКО О. В.</i>	
Унікальний поховальний комплекс початку гунського часу в кургані в околицях Комсомольська	168
<i>ВОЛОДАРЕЦЬ - УРБАНОВИЧ Я. В.</i>	
Гончарні майстерні балки Канцерка	177
<i>АПАРЄЄВА Е. К., КРАСИЛЬНИКОВ К. И.</i>	
Подворья как признак хозяйственного уклада населения салтово-маяцкой культуры	186
<i>ПУГОЛОВОК Ю. О.</i>	
Двоярусні будівлі роменської культури.	193
<i>ГОРБАНЕНКО С. А.</i>	
Методи інтерпретації сільськогосподарських матеріалів	201
<i>НУРЖАНОВ А. А.</i>	
Некоторые особенности архитектуры дворцового комплекса городища Кулан	215
<i>СЕРГЄЄВА М. С.</i>	
Обработка та використання порожистого рогу у Київській Русі.	222
<i>ТАРАНЕНКО С. П., ЯНЧЕНКО В. В.</i>	
Рослинний ландшафт Верхнього Києва у давньоруський час. Спроба реконструкції	227
<i>ВІДЕЙКО М. М.</i>	
Питання реконструкції озброєння учасників Грюнвальдської битви: Київська хоругва	231
<i>БОГУСЛАВСКИЙ Г. С.</i>	
Некоторые проблемы археологического изучения средневекового городского ремесла (по материалам Белгорода на Днестре).	241
<i>НАШІ АВТОРИ</i>	248
<i>СПИСОК СКОРОЧЕНЬ</i>	250